

Aan de Koningin

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector straf- en sanctierecht

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon
Mr. I.M. Abels

T 070 370 68 44
i.m.abels@minjus.nl

Registratienummer
299681

Datum 4 september 2012
Onderwerp Nader rapport inzake het voorstel van wet tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met de uitbreiding van de gronden voor voorlopige hechtenis

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 29 november 2011, no.11.002858, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling wetgeving van de Raad van State zijn advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 29 februari 2012, no.W03.11.0505/II, bied ik U hierbij aan.

1. Noodzaak

a. De toegevoegde waarde van de voorgestelde grond

Gelet op de reeds bestaande gronden voor voorlopige hechtenis, neergelegd in artikel 67a Sv, eerste en tweede lid, en het anticipatiegebod, neergelegd in artikel 67a, derde lid, concludeert de Afdeling dat de voorgestelde grond ziet op een gering aantal zaken. Deze conclusie kan ik onderschrijven en is door mij onderkend. In paragrafen 2.2 en 2.3 van de memorie van toelichting is uiteengezet dat ik mij ervan bewust was dat de uitbreiding niet op een grote groep van personen van toepassing zou zijn. In paragraaf 5 van de memorie van toelichting is toegelicht dat het naar schatting gaat om niet meer dan enkele honderende gevallen per jaar. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om in deze paragraaf de oude cijfers te vervangen door cijfers over het jaar 2011, omdat deze nu beschikbaar zijn gekomen.

b. De overige vereisten voor toepassing van de voorgestelde grond

- de publieke ruimte
- personen met een publieke taak

Naar aanleiding van het oordeel van de Afdeling dat een nauwkeurige omschrijving nodig is van de begrippen "publieke ruimte" en "personen met een publieke taak" merk ik het volgende op.

De Afdeling merkt terecht op dat in het strafrecht veeleer de term "voor het publiek toegankelijke plaats of ruimte" wordt gebezigd, in plaats van het begrip "de publieke ruimte". In een aantal bepalingen in het Wetboek van Strafrecht

komt dit begrip voor, bijvoorbeeld in de artikelen 170, 424 en 441b. Dit begrip heeft in deze bepalingen dezelfde betekenis als het begrip "de publieke ruimte" in het wetsvoorstel. Het verdient inderdaad de voorkeur in (strafrechtelijke) wetgeving zoveel mogelijk dezelfde begrippen te hanteren. Om die reden is in het voorgestelde vierde onderdeel van artikel 67a het begrip "publieke ruimte" vervangen door de term "voor het publiek toegankelijke plaats". De term is in het artikelsgewijs deel van de memorie van toelichting omschreven, waarbij is verwezen naar de wetsgeschiedenis van andere wettelijke bepalingen waarin deze term wordt gebruikt. Ik meen dat het begrip hiermee duidelijk is afgebakend.

Directie Wetgeving
secor straf- en sanctierecht

Datum
4 september 2012

Het begrip "personen met een publieke taak" komt nog niet in wetgeving voor. Naar aanleiding van het advies van de Afdeling, stel ik voor in een nieuw vierde lid van artikel 67a Sv, een omschrijving van het begrip "personen met een publieke taak" toe te voegen. Het gaat om een ruime groep van personen die ten behoeve van het publiek en in het algemeen belang een hulp- of dienstverlenende taak vervullen. Dit is in de memorie van toelichting toegelicht.

- c. Doel voorgestelde grond: snelle berechting en "van de straat houden"
- d. Maatschappelijke onrust

In de memorie van toelichting is, zoals ook de Afdeling opmerkt, vermeld dat er twee redenen zijn voor de voorgestelde grond voor voorlopige hechtenis: het efficiënt toepassen van snelrecht en het voorkomen van maatschappelijke onrust. De Afdeling gebruikt in dit verband de woorden "van de straat houden", dat in de toelichting evenwel niet is gebruikt. Om tegemoet te komen aan het oordeel van de Afdeling dat een toereikende motivering ontbreekt waarom snelrecht slechts effectief zou zijn indien de verdachte tot de berechting in voorlopige hechtenis verblijft, is paragraaf 2.1 van de memorie van toelichting op dit punt aangevuld. De Afdeling merkt op dat het criterium "maatschappelijke onrust" onvoldoende is bepaald is en onvoldoende rechtvaardiging biedt voor een nieuwe grond voor voorlopige hechtenis. De Afdeling meent dat de noodzaak voor een nieuwe grond wel gevonden kan worden in de maatschappelijke veiligheid die onder omstandigheden in het geding kan komen. Het gaat dan volgens de Afdeling om ernstige situaties van geweld tegen, of bedreiging van openbare (hulp-) diensten, waardoor zij worden belemmerd in de uitoefening van hun werk. Ik meen dat de Afdeling hiermee in feite de voorgestelde grond voor voorlopige hechtenis onderschrijft. Het betreft namelijk de bestaande grond van de maatschappelijke veiligheid als geformuleerd in artikel 67a, eerste lid, onderdeel b, die wordt uitgewerkt in het voorgestelde onderdeel 4 van het tweede lid. Deze uitwerking houdt in dat de grond van de maatschappelijke veiligheid aan de orde kan zijn in geval van geweldsmisdrijven in de publieke ruimte, dan wel gericht tegen personen met een publieke taak, waarbij toepassing van snelrecht plaatsvindt in verband met de maatschappelijke onrust. De uitwerking zit hem niet alleen in het gevaar van de gepleegde misdrijven maar ook in de maatschappelijke onrust die daardoor is ontstaan en die opnieuw kan ontstaan als de verdachte zijn berechting in vrijheid mag afwachten. In paragraaf 3 is toegelicht hoe dit zich verhoudt tot de rechtspraak van het EHRM. De Afdeling noemt het begrip "maatschappelijke onrust" onvoldoende bepaald. Ik merk op dat dit begrip is ontleend aan het begrip "public disorder" zoals dit door het EHRM wordt gebruikt en dat dit een aanvulling vormt op de zeer concrete aanduiding van de typen delicten, gepleegd in concreet aangeduide omstandigheden. Dat deze typen delicten in de genoemde omstandigheden tot gevaar voor de veiligheid en tot maatschappelijk onrust aanleiding kunnen geven, is uitvoerig toegelicht in

paragraaf 2.1 van de memorie van toelichting. Naar aanleiding van het advies van de Afdeling, is in deze paragraaf verhelderd dat in deze gevallen opnieuw maatschappelijke onrust en gevaar kan ontstaan als verdachten al snel terugkeren op de plek waar zij werden aangehouden voor vernieling of mishandeling. Het in hechtenis nemen en snel vervolgen en berechten van verdachten is daarom hierbij van belang.

Directie Wetgeving
sector straf- en sanctierecht

Datum
4 september 2012

e. Conclusie.

Naar aanleiding van het advies van de Afdeling zijn de voorgestelde wettekst en de memorie van toelichting aangevuld. Hiermee kom ik tegemoet aan de bezwaren van de Afdeling tegen de onbepaaldheid van de voorgestelde grond. Ik deel het oordeel van de Afdeling dat een beperking van de voorgestelde grond tot gevallen waarin de maatschappelijke veiligheid in het geding komt noodzakelijk is en meen dat de voorgestelde grond, zoals deze na aanpassing in de wettekst en de memorie van toelichting is toegespitst, hieraan voldoet.

2. De berechting binnen een termijn van 17 dagen en 15 uren

Naar aanleiding van het advies van de Afdeling is paragraaf 3 van de memorie van toelichting aangevuld.

3. Redactionele kanttekening

De redactionele opmerking van de Afdeling is niet overgenomen. De eerder gekozen redactie is gehandhaafd, omdat deze overeenkomt met de andere onderdelen van artikel 67a Sv, tweede lid.

4. Technische aanvulling

Een aanvulling van geheel technische aard is de toevoeging aan artikel 67; het betreft herstel van een eerder verzuim bij de wijziging van de Wet op de kansspelen.

Ik moge u verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

I.W. Opstelten